

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

8. Ex opinione probebili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

maius est scandalum, & infamia oritura ex repulsa, & ex manifestatione, quam ex patientia, & silentio.

Debet adesse Titulus coloratus. Quid si desit?

16. Quando cum errore communi conjungitur Titulus coloratus, jam dictum est modo. Sed celebris est questio, an si desit ejusmodi Titulus, adsit autem solus error communis, idem dicendum sit. Secerdos v. g. nullam collationem habuit, ne in alidam quidem Parochiam, sed tamen Parochus ab omnibus communiter existimatur, validene officia Parochi administrat?

17. Certant duo Celebres Doctores cum suis affectis utrinque. Negat valide administrare Th. Sanch. l. 3. *matr.* d. 22. n. 49. dicens oppositum non esse probabile. Mart. Perez de *matr.* d. 40. *sec. 6. n. 5.* Averl. de *Sacr.* q. 64. *sec. 5.* Fag. 2. *Eccles. prac.* l. 7. § 3. n. 61. *juncto n. 73. sine Bonac. de matr.* q. 2. p. 8. a. n. 23. Boff. de *lubil. scilicet 7. casu 2. n. 152.* & multi ap. Dianam p. 2. *tr. 16. res. 43.* Basilium Pont. l. 5. de *matr.* c. 20. n. 6. Ioan. Sanch. in *selec.* d. 44. n. 3. Verr. in q. *moral. tr. 2. q. 25. n. 15.* Bauc. in *sing. casu 225.* V. sed petes 1. vocans hanc sententiam valde probabilem. Diana loc. cit. *Ref. 43. & p. 3. tract. 1. res. 94.* citans Molf. Delbene, Leand. Bordonium, aliosque. Piger me rescribere ea, quae ad manus ejusque sunt, viderique apud praedictos, eorumque Sectatores possunt. Satis ergo mihi sit, pronuntiare, utramque sententiam esse probabilem, quia cum Sanchez, dicere possumus hoc beneficium concedi juxta circumstantias, quae fuerunt in illo servo, de quo L. Barbarius, ff. de officio Praetoris, at ibi, & alibi cum errore communi semper invenitur conjunctus titulus coloratus. Cum Pontio autem possumus asserere, illas circumstantias dedisse quidem occasionem Legislatoribus, illud Beneficium concedendi, sed ipsi tamen absolute concesserunt, quoties evitanda est Reip. perturbatio, quae non minus sequitur, quando communi errori adnexus est titulus coloratus, quam, quando solus error communis intervenit.

18. Ex eo, quod probabile ducimus, sufficere ad conferendam Iurisdictionem errorem communem dumtaxat sequitur, Confessarium nunquam approbatum, Episcopum nunquam electum Parochum, iudicem, Tabelionem: ceterosque similes mere intrusos, multo magis Sacerdotem approbatum ad confessiones excipendas pro vno anno, eo finito, vel pro tempore incerto ad beneplacitum v. g. Episcopi, posita, sed nondum scita revocatione, Vicarium Generalem defuncto ejus Episcopo, Patronum, qui vere Iuspatronatus non habet, &c. si adsit error communis circa eiusmodi officia, licet officia, ne ex putativo quidem colore habeant, valide absolvere, Iurisdictionem exercere, assistere matrimonio, sententias ferre, praesentare, &c. ac si dicto errori communi titulus coloratus esset adnexus, quia solum communem errorem sufficere probabile est.

§. VIII. De Acquisitione Iurisdictionis ex opinione probabili.

1. SI Sacerdos ex opinione probabili, putans, se posse ministrare Sacramentum Poenitentiae, de facto administrat, validene administrat, quasi ab illa opinione probabili certam, & indubitam acquirat Iurisdictionem? Idem quaro de similibus actibus indigentibus Iurisdictione sibi collata ad eorum valorem, si ij exhibeantur ex opinione probabili.

2. Negative Respondent non pauci, ut Salas p. 1. t. 1. *tr. 8. de consec.* 27. num. 286. & alibi. Io. Sanch. in *selec.* d. 44. num. 3. Suar. de *poenitent.* d. 26. *scilicet 6. num. 8.* De Lugo de *poenit.* d. 19. a. num. 29. *Subbitans*, &c. Suar. Oviedo, Bardi, Marcant. alique ap. Verricell. *max. citandum*, ita ut non nemo ex illis dicat, contraria opinio esse valde dubiam, non nemo autem, nullo fundamentato probari. Rationes principales sunt duae. Altera,

quia, quamvis in iure concedatur, vt modo videtur Iurisdictioni, existente errore communi, tunc colorato, nunquam tamen invenies in iure eam communi sola opinione probabili. Altera, quia non possunt argumentari a pari, hoc est, ex eo, quod conceditur, quod concedatur etiam ex opinione probabili. Satis enim haec diversa sunt, cum in priore adhibetur multorum, quamvis dubitativus: at in posteriore opinio illa probabilis est, solum apud paucos sapientes, & ex altera parte ex nullo vestigio adsit in illa illius.

3. Nihilominus affirmative respondent metius plures vt Th. Sanch. de *matr.* l. 3. d. 22. n. 49. & in *l. 1. cap. 9. num. 35.* Pontius de *matr.* l. 5. c. 20. n. 7. Collet. *tr. 1. r. 1. d. 2. p. 5. num. 9.* Less. l. 2. cap. 29. d. 8. Bonac. Filliuc. G. Hurtad. Gran. Franc. Delago. Com. alique, quos citat, sequiturque Verricell. *2. p. 1. Diana alios citans p. 8. r. 1. res. 93.* & ita certum id patet vt Verricell. loc. cit. asserat, contrariam, hoc est, praedictam 2. opinionem esse improbabilem, & fallam: certe nimis exaggerare dictum est, cum probabilem suam illam pollere, non sit negandum. Ratio huius sententiae, quam vt probabilior sequitur, est, quod constat apud omnes, universalem Ecclesiae Iurisdictionem conferre Iurisdictionem, seu esse signum Iurisdictionis collatae, vt clare habetur in Iure Canonico *cap. de foro competenti*, ubi Glossa, Abbas, alique, Iurisdictionem universalem Ecclesiae consuetudine omnes fere Sacerdotes (excepe paucos, & hos nimis timidos, vel indebitos mis) absolvent cum Iurisdictione probabili: ceteri Minor probatur ex testimonio Suar. l. c. num. 7. sic habet: *autem universalis Ecclesia vsus, ut Sacerdotes Iurisdictionem huiusmodi Iurisdictionem probabilem in Iure Sacramenti administratione*, Delago loc. cit. n. 3. *scilicet 1. p. 1. & vsus communis omnium Confessariorum*, qui cum Iurisdictione probabili absolvent. Merito ergo Cultor, sic sic diseret nostram sententiam confirmat. Quod est probabilis opinio absolventi a rectoribus, & a censuris assistendi Matrimonio, nullo morali periculo se expone Minister irritum facienti Sacramentum, quia Iurisdictionem Iurisdictionem non habet, habet tamen ex eo consensus Ecclesiae, & ratificatione de praesenti, & plene Iurisdictionem ne ut actus irriti sint, & postea totos Suar. Lessum, Th. Sanchez, Coninch Poenitentiam nanciam, sic addit. Omnes enim ij, alique affirmant, opinantem ex opinione probabili se habere Iurisdictionem, Iam habere certissimam, sicuti haberet, qui ex errore, & titulo praesumptio operaretur.

4. Ad primam ergo rationem in contrarium, Respondendo, nostram doctrinam non fundari immediate in aliquo Iure, sed in consuetudine, quae loci aequatur ut jam modo vidimus.

5. Ad posteriorem, Respondeo dupliciter. Primum, quicquid sit, an in opinione probabili adsit error communis, & titulus, nam nostra argumentatio solum est, vt sicuti error communis, titulusque coloratus est, Iurisdictionem ex l. Barbarius, ita opinio probabili Iurisdictionem illam tradit ex tacito consensu Ecclesiae firma consuetudine.

6. Respondeo. Secundo cum Verricell. l. c. locum hanc secundam Responsum prosequente, citans in casu nostro adesse errorem communem, quia omnes fere Confessarii secute absolvent ex opinione probabili, omnisque Fideles secute absolventur. Et certe nisi secute absolventur, quae turbatio esset in conscientia Fidelium, si ij dubitarent de sua absolutione a suis Confessariis prudenter data? Hanc ergo communem perceptionem Sacerdotum, & poenitentium, si tu appelles errorem communem, ego non refragabor, nam sic communem errorem, quem tu expolis, in re nostra jam habebimus.

Præterea, quamvis modo dixerimus, solum errorem communem satis esse ad conferendam Iurisdictionem, tamen nec adest ab opinione probabilis titulus, siquidem adest auctoritas Ecclesiæ per communem praxim satis nobis explicata, dans Iurisdictionem operanti, ex opinione probabilis; quid enim aliud est Titulus, nisi voluntas Superioris se explicantis, conferre alicui potestatem aliquam moralem?

Aut ex probabili opinione unius Doctoris, & ex probabilitate solius conferatur Iurisdicção?

7. Aversa quæst. 16. de penis, sec. 5. & Salas p. 2. r. 1. v. 8. de conf. sect. 27. num. 286. assignant duas limitationes Doctorum iam iam allatæ, nam Primo aiunt, eam admitti solum debere, quando adest opinio probabilis, quæ talis existimetur communiter à doctis, non autem admitti posse, quando solum alicui privato ea probabilis apparer.

8. Secundo, aiunt, Intelligi debere nostram doctrinam, quando probabilis est circa ius. v. g. an privilegium meum extendatur ad absolvendum hos, vel illos casus, non verò quando probabilitas est circa aliquod factum particulare: v. g. an hic, & nunc Episcopus debeat mihi facultatem excipiendi confessiones, vel absolvendi à reservatis, &c.

9. Verum hæc limitationes ingerunt scrupulos, & fere evertunt eam sententiam, quam ipsi probabilem appellant. Ratio est, quia rationes, quæ persuadent nostram sententiam, absolute persvadent, & sine limitatione. Unde contra priorem limitationem, sic diserte loquitur l. c. 15. Vercelli: Quomodo cum opinio sit probabilis, sive extrinsece propter auctoritatem Doctorum, sive intrinsece propter solida fundamenta de novo ab uno deo viro considerata, sicut licet ex tali probabilitate absolvitur, & validissime. Et merito quia semper Populus accedit bona fide, & cum errore communi. Ergo non debet decipi, seu frustrari fructu Absolutionis.

10. Contra posteriorem, sic idem n. 10. concludit. Quæ eadem omnino ratio est in casu nostro, (intellige in opinione probabilis, de qua erat locutio) circa ius, ac circa factum, nam uterque error est inculpabilis, & caveri à Populo nequit. Hæc Vercelli. Et vide ingeniorum diversæ sententiarum varietatem; Aversa prædictus recipit nostram doctrinam in probabilitate iuris, & non in probabilitate facti. Malca, conf. 648. cui adde Glossam in dist. lege Barbarius, recipit in probabilitate facti, non in probabilitate iuris: Vercelli, quem nos sequimur, in utraque & quidem merito, quia est eadem in utraque ratio.

§. IX. De Acquisitione Iurisdictionis ex Subdelegatione.

1. Subdelegatio Iurisdictionis tunc habetur, quando Delegatus qui habuit immediate à Superiore potestatem, eandem alteri tertio concedit; Et licet videatur id nunquam fieri posse ex illo universali Axioma, Delegatus subdelegare non potest; nihilominus quæ Doctores multis modis limitant dictum Axioma, præsertim quando Delegatus est à Summo Pontifice, & quando est ad universalitatem causarum, ut distinctius videre est apud Sanc. l. 3. de matr. d. 3. 1. ideo quamvis non sit de ceteris agere, tamen necessaria dicere nostra materia de Iurisdictione ad absolvendum, non omnino est. Quoniam autem tota res hæc à vq. latente illius Ordinarii, qui te immediate delegavit, pendet, potuit enim ita te delegare, ut potestatem haberet alios subdelegandi, & potuit, ut non haberet, idcirco merito inquitimus, quandotam hoc erit, quando non ita?

Respondeo. Habe hæc tria documenta pro nostro iudicio breviter.

1. Documentum primum. Nisi expresse Superior te deleget ad absolvendum cum prædicta potestate subdelegandi, vel nisi conferat tibi officium, cui est annexa eius-

Par. I 11.

modi Ordinaria potestas, ut in sequenti documento dicam, nunquam teste (De Lugo de pen. d. 19. n. 15. potest alium subdelegare ad absolvendum. Ratio est, quia (quicquid sit, aliquando in aliis materiis) certe in nostra, in qua maxime requiritur idoneitas personæ, tuæ personæ dumtaxat addicitur potestas, nisi tertiæ mentio fiat.

3. Documentum secundum. Si quando quis à Superiore constituatur potens absolvere, ut ei tradatur officium Ordinarii, cui scilicet officio est coniuncta potestas ministrandi hoc Sacramentum, quale est munus Episcopi, Parochi, Prælati Regularium, aliorumque supradictorum, habentium potestatem ordinariam, is non videtur delegari à dicto Superiore, sed officium Ordinarii accipere, unde iure proprio alios delegare poterit, etiam dando isdem aliis potestatem subdelegandi. At si quis constituatur loco alterius Ordinarii, non absolute, sed ut suppleat, seu exerceat officium Ordinarii, v. g. Parochi ad breve tempus, (quo pacto dicitur Vicarius Parochi) hic sane Vicarius brevis temporis, puta per quindecim dies, (inquit l. c. Delugo) dicitur quidem delegatus, sed debitor, an possit sibi subdelegare aliquem alium. Circa quam dubitationem dico, eum posse ait idem, De Lugo l. c. subdelegare alium capaxem dictæ Iurisdictionis; in aliquo tamen casu particulari, non verò universaliter. Idem dico de Pœnitentiario Summo. Idem dicit Quint. de Pen. sing. 13. n. 2. de eo Religioso, qui loco Superioris substituitur in totali administratione totius Monasterii. Idemque dicit Delugo l. c. de Vicario cum potestate universali absolvendi constituto ab Abbate, seu Superiore in aliqua distanti domo à dicto Superiore. Ratio est, quia non præsumitur Delegatus voluisse adeo rigore se gerere cum suo universali Vicario, & Officiali, ut ne in casu quidem particulari, aliquid possit supra id, quod potest Delegatus ad absolvendum, de quo in antecedente documento dictum est.

4. Dixi autem Primo, alium capaxem, nam requiritur, ut non sit excommunicatus, vel alia censura affectus, & ut sit approbatus ea Approbatione, quam dicam in c. sequenti.

5. Dixi Secundo, in aliquo tamen casu, nam non potest ad totum officium suum, quia is, qui cum pro suo Vicario, vel officiali eligit, non præsumitur tantam potestatem eidem concessisse. Excipe, nisi forte aliquid plus expresse concesserit. Aliquid amplius primo aspectu videtur concedere prædicto Religioso Substituto, idem Quintanad. l. c. etiam si per unum diem illi administratio totius domus committatur, sed si a tunc legatur, à nostra doctrina non distat.

6. Documentum Tertium. Quando Pontifex Summus concedit aliquibus, (ut de facto concessit, modo a libi explicato, Mendicantibus) Iurisdictionem pro omnibus casibus, censurisque, etiam ipsi reservatis, si sic delegati, ne pro uno quidem casu particulari poterint id subdelegare alteri. Ratio est, quia, quamvis sic sint à Pontifice delegati, & præterea ad universalitatem causarum, unde videantur posse, tamen non ita est, quia voluntas Summi Pontificis limitat concessionem ad personas dumtaxat sic delegatas, quæ limitatio etiam ex aliis coniecturis non colligeretur, certe haberetur, ex eo, quod ita usurpatum est tot annos. Religiosi enim, quavis scientissimi suorum privilegiorum, nunquam ausi sunt aliquid subdelegare de sua Iurisdictione absolvendi universaliter ipsis delegata.

7. Idem multo magis dici debet, quando inferiores Ordinarii, vel Prælati Regulares similem potestatem universalem darent alicui subdito, qui casus certe ille esset quem diximus in Documento Primo. Idemque de Confessoribus deputatis in aliqua domo Religiosorum, neque enim ille subditus, & hi deputati possunt aliquid alteri subdelegare, ut notat Quint. l. c. sing. 19. n. 10.

8. Diana par. 2. tract. 17. de Miscell. res. 54. docet, si quando detur huiusmodi potestas ab Episcopo alicui Prælato Regulari, posse hunc subdelegare alium pro aliquo casu peculiari. Verum ego cum Delugo de penis,

D 3 19.